

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	--

Horí strecha!

Katolícky ľud Uhorska nachodí sa prítomne v podobnom nebezpečenstve, ako keď v dakto-rej dedine vypukne oheň. Aknáhle ozve sa: «horí!», nastrašení ľudia lietajú sem-tam a každý chce najprv vedeť, či nehorí jeho dom. Keď vidí, že uňho nehorí, beží ďalej, aby sa presvedčil, kde vypukol požiar. Potom sa díva, zkadial duje vetor a konečne ponáhla sa každý hasiť, aby cela dedina v obeť nepadla po-žiariu.

My katolíci Uhorska nachodíme sa prítomne v podobne veľkom nebezpečenstve.

Strecha horí nad našimi hlavami!

Plamene požiarov neznabožstva a nevery šlahajú na naše prístrešie. Hrozí nám nebezpe-čenstvo, že katolícke školy a učebné ústavy naše chyti sa plameňom, zpálené a zničené budú. Veď liberalizmus, slobodné murárstvo, voľnomyselníci a socialdemokrati už otvorene snážia sa katolíckeho rázu pozbaviť naše školy. Vychovať chcjú neveriace a pohanské poko-lenie. Vytisnúť idú z jeho miesta a úradu kaž-dého, čo má smelosti verejne vyznať pred ce-lým svetom, že je neohrozeným katolíkom, och-rancom, pestovateľom a podporovateľom kato-líckeho ducha v našich školách.

Takýto muž na poli verejnej výučby kra-jinskej je barón *Barkóczy*, ministerialný radca v ministerstve výučby. Slobodní murári, social-demokrati a voľnomyselníci už od dlhšieho času sprisahali sa proti nemu, len preto, že má sme-losti ako veriaci katolík zastávať svoj úrad. Ve-rejne vystúpili proti nemu slobodní murári

zvlášte v krajinskom spolku učiteľov stredných škôl. Veľká čiastka týchto učiteľov totiž sú slo-bodní murári a voľnomyselníci. Ako vyzerá tento krajinský spolok učiteľov alebo professorov sred-ných škôl, z toho vídať nepodvratne, že v ich schôdkach a shromaždeniach podajedni verejne rúhali sa Bohu, zapierali bytnosť božskú a žia-dali, aby vyučovanie náboženstva zakázané bolo vôbec vo všetkých školách. Vážnejší ľudia a aj medzitka ministerstva výučby začali konečne nahliadať, že výchovu mládeže nemožno sveriť takýmto nebezpečným ľuďom. Premnohí aj, a to najpoprednejší členovia, vystúpili z krajin-ského spolku učiteľov stredných škôl. Dnes-zajtra ostanú v tom spolku len sami slobodní murári a voľnomyselníci, aby krajine ďalej vychovávali moderných pohanov a anarchistov.

Katolícke obecenstvo ale prebudilo sa v najširších vrstvách, aby zadosťučinenie dalo hlboko urazenému katolicizmu a zmužilému obrancovi karolíckych škôl barónovi *Barkóczy*mu. S každým dňom dochodia nové a nové ohro-žovania proti nestydatému vystupovaniu slo-bodnomurárskych a voľnomyseľných učiteľov, ako i osvedčenia dôvery a vďakov *Barkóczy*mu, za jeho zmužilú obranu škôl katolíckych.

Tohoto pohybu ujaly sa s mimoriadnym oduševnením organizácie Katolíckej Ludovej Jed-noty. A prítomne s celým právom môžeme kon-štatovať, že začína sa hýbať celý katolícky svet Uhorska, aby zastal svojho hrdinu, zmužilého vyznavača katolíckej viery a neohrozeného ob-ranca škôl katolíckych. Slobodní murári, voľno-myselníci a socialdemokrati majú včul príležitosť presvedčiť sa, čo znamená najmohútnejšia or-

organizácia krajiny, *Katolícka ľudová Jednota* s jej blízko 300.000 členami. Zákerníci nepriatelia katolicizmu musia ustrnúť, keď považia, že ohrozujúce shromaždenia proti moderným pohanom a neznabohom, len v tieto dni vydržovali organizácie Jednoty, v nasledujúcich obciach :

Nagyjakabfalva, Paripás, Jászalsószentgyörgy, Tolcsva, Németboly, Bélabánya, Németújvár, Magyarszék, Gyöngyös, Mezőkovácsháza, Veszelye, Fót, Tiszaada, Lugos, Máramarossziget, Dobroköz, Hajdudorog, Szilvásujfalu, Bonyhád, Királyháza, Pesthidegkut, Kossuthfalva, Alsójára, Oláhlapos, Nagycenk, Jászberény, Nagykanizsa, Csánalos, Nagykapornak, Csikrákos, Léh, Erzsébetfalva, Turdossin, Fehértemplom, Moson, Füles, Máriapócs, Bélaapátfalva, Kistarajos, Podbjel, Nagysáros, Dluha, Sátoraljaujhely, Marcaltó, Nyírbátor, Fogaras, Tiszaújlak, Mélykut, Rum, Ujbéla, Gyirót, Kőröshegy, Nagypaka, Mosonszentandrás, Olbő, Kálmánd, Vasvár, Szentfülöp, Kőrösladány, Sirém, Nagyrepény, Szilágy, Szombat-hely, Oravicabánya, Rakasz, Szentantal, Kálló, Alsópalóta, Turterebes, Nyomja, Rábaszentmihály, Sopronszil, Kruszetnica, Nagybaracska, Dejte, Miske, Kővágószőlős, Vértesócsa, Zsitvabessenyő, Békásmegyer, Csáb, Adony, Nagyszalonta, Ákosfalva, Szempe, Alsózugó.

V pohybe tomto sa pokračuje a neslobodno v ňom ustávať, nech vidia slobodní murári, voľnomyselníci, socialdemokrati a židáci, čo môže 12 millionov katolíkov.

Pri polade na tento mohutný pohyb, zarmútiť nás síce môže, zroniť ale nevládze nás najnovšia výpoveď terajšieho ministra vyučby, grófa Jána Zichyho, ktorý pri pojednávaní jeho torby v snemovom výbore tým označil svoj strach pred slobodnými murármi a voľnomyselníkmi, že sa osvedčil, že v stredných štátnych školách zakázal Mariánské Kongregácie. Minister kultu a vyučby gróf Ján Zichy môže sa veru haňbiť že to urobil. Kto že udržiava tie štátne stredné školy? Či nie väčším dielom katolíci? Veď 60 percentov veľké dane platiaceho obyvateľstva krajiny sú katolíci. Títo teda nemajú mať práva, aby ich mládež v stredných štátnych školách vychovávaná bola v kresťanskom duchu? A tie Mariánské Kongregácie či sú ozaj také nebezpečné? Ako že sa minister kultu a vyučby a k tomu katolík gróf Ján Zichy opovážif možer

zakázať ich v stredných štátnych školách? Čo mu je milšie? Keď v jeho stredných štátnych školách vychovávajú mládež mravnú, striezvu, Bohu a vlasti oddanú alebo keď ztadiaľ vychodia nemravníci, nespoľahliví, darobní, k ničomu súci mladíci, ktorí nasiaknutí zásadmi slobodnomurárskymi a voľnomyselnými, krušné dni svoje končia v trestnicách, v blázincoch a na farchu padajú spoločnosti, svojim a krajine. Kultusministri Zichymu len strach pred slobodným murárstvom a židovstvom vynútil ten zákaz, aby v stredných štátnych školách utvorené byť mohli Mariánské Kongregácie. Keď sa to ale opovážil urobiť katolík gróf Ján Zichy, čo môžeme očakávať, keď za ministra kultu volakedy vymenovaný bude nekatolík, osvedčený liberál, slobodný murár a voľnomyselník?

Horí nám strecha nad hlavami! Jedná sa o naše katolícke školy a ústavy. Tieto brániť, za tieto bojovať svätou povinnosťou je každého katolíka!

Z Katolíckej ľudovej Jednoty.

Veľké slávnostné shromaždenie v hlavnomestkej redute.

Katolícka ľudová Jednota z príležitosti XI. Valného Shromaždenia Katolíkov Uhorska v nedeľu 12. novembra popoludní o pol tretej hodine veľké slávnostné shromaždenie vydržia v miestnostiach reduty hlavného mesta. V slávnostnom shromaždení rečnia: Gróf Aladár Zichy, skutočný vnútorný tajný radca; satmársky biskup Tibor Boromisza, Jozef Pócz, roľník (Pincehely) Julius Sággy, professor university, Georg Szmrecsányi krajinský vyslanec a Štefan Sipos, tajomník Katolíckej ľudovej Jednoty.

Agitacionálna cesta v stolici oravskej.

Ján Bartos, tajomník Katolíckej ľudovej Jednoty v druhej polovici mesiaca októbra agitacionálnu cestu podujal po severných krajoch oravskej stolice a z tej príležitosti nové organizácie utvoril a jestvujúce upevnil v nasledujúcich obciach :

Felső- a Alsózubricza. Počet členov zo 36 poriastol na 87. Rečnili: Vendelin Schvarz farár, Ján Bartos tajomník a kaplán obce Podvilk

Ján Kecera. Prítomní boli: Jozef Ruzsinszky, okresný notár, kaplán Eugen Szikora a organista-učiteľ Ladislav Bacsor.

Alsó- a Felsőlipnica. Shromaždenie zahájil miestny farár Jozef Bonk, po čom o Katolíckej Ludovej Jednote rečnil tajomník zo strediska Ján Bartos a to s takým výsledkom, že miestna organizácia utvorená bola hneď s 272 členami.

Podvilk, Szárnya, Harkabusz. Miestny farár Ján Schelling zahájil shromaždenie, tajomník zo strediska Ján Bartos vysvetloval Jednotu a kaplán Ján Kecera prítomných povzbudzoval ku pevnému spoludržaniu. Na shromaždení súčasťnili sa učítelia: Serafin Bukovinszky, Anton Szimrák a Karol Szimrák. Počet členov zo 17 poriastol na 156.

Bukovina, Podskle. Shromaždenie zahájil miestny farár Viktor Kuhassek, za tým o cieľoch a organizácii Katolíckej Ludovej Jednoty rečnili: tajomník zo strediska Ján Bartos, farár obce Podvilk Ján Schelling a kaplán Ján Kecera. Po čom do utvorenej Jednoty vstúpilo hneď 69 členov. Prítomní boli: slúžny dr. Béla Kemény, notári Jozef a Ladislav Gyurják, Ján Kalgavszyk, farár na odpočinku a učiteľ Micislav Radecky.

Oravka. Jednotu vysvetlovali farár Štefan Haluska a tajomník zo strediska Ján Bartos. Za členov dalo sa zapísať 27 veriacich. Na shromaždení prítomný bol i Ján Kecera, kaplán obce Podvilk.

Chižne. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 64 členov. Za všestrannej pozornosti rečnili: Ján Bartos tajomník zo strediska, miestny kaplán Martin Jsblonszky a učiteľ Tomáš Blaho. Prítomný bol i učiteľ Vendelin Uradník.

Csinhova a Witanova. Počet členov z 30 poriastol na 65. Rečnili: farár Georg Bajcsi a tajomník Ján Bartos. Na shromaždení prítomný bol aj učiteľ Rudolf Meress.

Hladovka a Suchahora. Za všestrannej pozornosti vysvetlovali Jednotu farár Ondrej Doranszky a tajomník Ján Bartos. Na shromaždení prítomný bol i Georg Bajcsy, farár obce Csinhova.

Ljeszek. Počet členov 69. Rečnili Ondrej Bázsik farár a tajomník zo strediska Jan Bartos. Na shromaždení prítomní boli: farár obce

Csinhova Georg Bajcsy, učiteľ Ján Lojkovics; Franc Tomanek a Ján Bócsa.

Dalšie shromaždenia Katolíckej Ludovej Jednoty.

Štefan Sipos tajomník strediska na území stolice *Baranya* a *Zala* od 7. do 29. októbra vydržoval shromaždenia v nasledujúcich obciach:

Nagyhajmás, Szászvár, Karász, Kisvaszar, Vásárosdomb, Lásd, Felsőmindszent, Magyarhertelend, Abaliget, Mecsekszabolcs, Hird, Püspökbogád, Türje, Szalap, Szentgrót, Püskeszentpéter, Csáford, Aranyod, Kisszentgrót, Tekenye, Kisgerbő, Sénye, Zalaszentlászló, Zalakoppány, Bezeréd, Kehida, Gyülevész, Pakod, Zalabég a Bolyk.

Dalšie shromaždenia vydržované holi v obciach: **Nagykapornok** (st. Zala), **Boldogfa** (st. Pozsony), **Máriapócs** (st. Szabolcs), **Alsószlatina** (st. Ung), **Oroszkomoró** (stol. Ung), **Tápióság** (st. Pest), **Ferenczfalva** (st. Krassó-Szörény), **Kálló** (st. Nógrád), **Budapest** (IV. a V. okres), **Rakamaraz** (st. Szabolcs), **Kőszeg** (st. Vas), **Babócsa** (st. Szabolcs), **Bodrogszerdahely** (st. Zemplén), **Hajduböszörmény** (stol. Hajdu).

Ján Huber tajomník strediska na území stolice *Baranya* organizácie utvoril a shromaždenia vydržoval v nasledujúcich obciach: **Villány, Nemetmárok a Virágos, Lippó a Bezedek, Cápánca, Vókány, Rácpetre a Nemetpalkonya, Palotabozsók, Feked, Véménd, Ráczmecske, Püspöknádasd a Püspöklak.**

Stoličná porada v Máramarosszigete

vydržovaná bola 12. októbra za prítomnosti početného grécko katolíckeho duchovenstva a mnohých svetských. Porade predsedal Michal *Balogh*, grécko-katolícky praepošt, arcidekan a biskupský vikar. Pre všetky okresy máramarošskej stolice vyvolený bol agitacionalny výbor Katolíckej Ludovej Jednoty.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Z Povážia.

Častokrát som čítal články v rôznych národniansko-pokrokárskych listoch a novinách, v nichž Kresťan nespravodlivo bol napadnutý. Boj proti Kresťanovi istý Alexandrovics (Modran X. = všetko falošné mená) začal v luteránskych a socialdemokratických novinách, majú s tým za účel zničiť Kresťana, akožto noviny katolíckej. Alexandrovič (Modran X.) to chcel docieľiť, aby Slováci iba pokrokárske, luteránske, socialdemokratické, slovom nekatolíckej noviny čítali, aby tým ľahšie prešiel do nich ten duch pokrokársky, ktorý v posmech uvádza katolicizmus a posmešne za klerikála vyhlasuje každého Slováka, ktorý prdrža sa viery a nevstúpil do služby Hodžovcov, Štefánkovcov a iných národniarov a pokrokárov.

Netvrdím, že by zákernícke nápady podlých ľudí neboly škodily nášmu Kresťanovi. To je celkom prirodzená vec, bo veď podlí konkurenti všemožné robili, aby od Kresťana odcudzili Slovákov. Mnohí naši doista poslúchli vábľivé hlasy náhončích národnianskych a predplatili si noviny národnianske, luteránske a pokrokárske, socialdemokratické. Kresťan ale vzdor toho žil ďalej s jeho vernou gárdou a presvedčený som, že žiť bude dlžej ako všetky národnianske, pokrokárske a socialdemokratické muho-trávky. Prežil on veľa pohromu, horšie už nemôže prísť naň. Čože ale tí «upovedomelí» Slováci, ktorí nasledovali Hodžu? Tí veru utešených vecí sa dožili! Všetky národnianske noviny od prvku napádali katolíkov. S posmechom písaly o našich biskupoch. Verejne vyzývaly Slovákov, aby nechodili do kostola, kde kňaz «nipportista» klerikál hlása slovo božie. Teraz ale tie samé noviny daly sa do najprednejších národniarov, do Hodžu, Jurigu, Šrobára, Štefánka, Markoviča, Tománka a píšu o nich také veci, že sa Slováci diviť môžu, ako oni mohli tých ľudí za spasiteľov držať a ako sa mohli k vôli nim dopustiť toľkých hriechov, ktoré zvečnené sú i v súdobných protokoloch? Tak teda tá puška, ktorú tí páni na Kresťana chytili, vypálila do nich samých.

Dobre tak. Náš Kresťan ale aj napozatým je červeným súknom v očiach tých pánkov, ktorí medzi Slovákami rozopru tvorili. Hľa, aj v 42.

čísle Lud. Novín istý kňaz Karol nazýva nášho Kresťana falošným, nekresťanským, pohanským, ktorý vraj ani za Bože nenapíše, čo bolí Slovákov!

Prosím ponížene, je to spravodlivý rozsudok? Či Kresťan nezastáva ľud chudobný smele a statne? Či nepretriasa krivdy na ľudu páchané? Či nežiada práva pre ľud skrze bašov stoličných zotročený? Či nešlahá oplanov, ktorí rozhorčujú ľud?

Všetko toto robí Kresťan už osemnásť rokov, teda už vtedy bol Kresťan obhajcom, ľudu slovenského, keď o národnianskej strane ani chýru ani slychu nebolo.

Nuž a kto vie preukázať väčší úspech: Kresťan a či národnianske, pokrokárske, socialdemokratické noviny?

Eudák.

Pime ho, až do rána bieleho!

Už či pivo, či vino, či pálenku. Len pime. To nám nakladá náš financminister. On sám spieva: «Pime ho, až do rána bieleho», aby sme tým väčšiu vôľu dostali ku pitiu. Veru piť a čím viacej, aby sa čím viac trúnku minulo. To je vrelou túžbou pána financministra, lebo na budúci rok o dvadsať millionov viac chce zinkassovať z alkoholu, ako toho roku. A ponevác vie pán financminister, že pri pohárku rád si človek zafajčí, povýšil cenu doháňových výrobkov a týmto spôsobom tiež dvadsať millionov chce zdrapiť z ľudu daňujúceho. Máme teda piť a fajčiť, aby pán financminister o 40 millionov viac dane sobral.

Na aké ciele? — pýtate sa?

Vy sa domnievate, že keď Héderváryho vlada i všetci mungovia na tej strane tak často spomínajú akúsi národnú prácu, akési sociálne otázky, že tých preslopaných a prefajčených 40 millionov len na poľahčenie výživy chudobných robotníkov, roľníkov a priemyselníkov obrátia, aby tak zpiatky prišly tie peňazky, ktoré sme na alkohol a na doháň stovili. Ale čoby! Čo že je tá národná práca vlády? Klam, šudierstvo, švindiel. Pán financminister z krčiem a z trafik sinkassované peniaze pekne rúce zašle do Viedne na nové válečné parolode. Na to treba milliony. Preto zdražel špiritus. Preto fajčím

drahší doháň, drahšie cigare. Z tých peňazí ver ani haliera neostane doma.

Nuž la, toto je národná práca vlády mungovskej. Dvíhať porcie, drať chudobu do poslednej kože a takto sozbíjané peniaze hádzať do tlamy militarizmu. Preto spieva pekný náš financminister: Pime ho, až do rana bieleho!

Nuž a keby sme ho neposlúchli? Keby sme sa zopreli že ani piť, ani fajčiť nebudeme? Čo by robil pán financminister? Keby sme obchodili krémy a trafiky, hoc by nás on ta akokoľvek vábil. Kde by sobral tých 40 millionov, ktoré z nás vydrať chce? Hej bola že by to bieda! A to by nás len málo sebazapierania stálo. Napokon človek zaobejde sa bez pálenky a doháňu. Veď dokázané je, že jak alkohol tak i nikotín sú otravy. Keby teda pán financminister šetril chcel naše zdravie, nespieval by: Pime ho... lež vstúpil by do spolku protialkoholistov a tam by hlásal tie sväté slovička: Ludia, jestli chcete zdraví byť, jestli chcete vyhnúť mnohým hriechom a usporiť pár sto korún, tak nepite a nefajčte.

Lenže pán financminister práve naopak, dôchôdok očakáva od liehu a doháňu. V posmech má teda pohyby antialkoholistov. Ttto dobrí ludia vydržiavajú porady a prednášky v záujme zamedzenia korhelovania. Budujú sanatória pre zafatých alkoholistov, aby ich z choroby tejto uzdravili a hľa, pán financminister na to ráta, že roku 1913 viac liehu (alkoholu), doháňu užijú ludia, ako toho roku. Pán finaocminister je teda hlavným patrónom alkoholistov a korhelov. Ako sa mi pozdáva, on lepšie zná ľudí ako tí dobrí mužovia, ktorí proti korhelici agitujú. Vie dobre, že ludia nezrieknu sa ani liehu, ani doháňu, čo by im hneď kráľovstvo nebeské slúbil. A v domnení tomto nepreráta sa pán financminister. Krémový obchod bude prekvietať. Korheli sťa ošípané budú sa váľať po uliciach. Žaláre budú plnšie, lebo čím väčšmi pije ľud, tým viac zločinov pácha. Aj blázince obdržia obyvatelov. Žatva bude aj pre úžerníkov. Mnohí ludia vyndú na vnivoč skrze korhelovanie. To ale nič. Hlavná vec je, aby pán financminister sinkassoval tie milliony, ktoré za lieh utŕži. Tak teda: Pime ho, až do rana bieleho!

Či neni pekná tá mungovská národná práca?
Fatranský.

Krešťansko-katolícka matka.

Blahonosný prameň všetkého ľudského šťastia nachodí sa v rodine. Od dlhšieho času ale ako v rodine tak i v štáte hlavná váha klade sa na cibrenie rozumu, oproti ale zanedbáva sa mravná výchova, následkom čoho miznú charaktery a všestranne šíri sa ohavné sebecko, závratníctvo a kmínstvo a to tak rýchlo a v takej miere, že to mravné základy spoločenstva úžasne podrýva, tak že lepší duchovia trnú nad mravnou spoustou nášho veku.

Čo v tejto všeobecnej záhube človečenstvu pomôcť môže a čo nesmieme ani na okamženie zo zreteľu zpusťiť, je to presvedčenie, že blahonosnej výchovy základom je rim. katolícke náboženstvo. Bez neho nič nemôžeme, bez neho veľiké dieľo výchovy sa naskrze nezdari, lebo odčesnutá ratolesť nemôže ovocie prinášať a vychovávateľ, ktorého srdce a ráz nie je preniknutý živou vierou a Bohu ľubou láskou, vonkoncom nemôže srdce a ráz mládeže vzdelávať, slachtiť.

No a že v prvom rade hlavná úloha pri výchove dietok matke náleži, o tom ktože by pochyboval? Áno, môžeme to na isto tvrdiť, že ten dobrý alebo zlý duch, ktorý na deťoch ako požehnanie alebo kliatba spočíva, temer výlučne od samej matky pochodí, ponevác dľa spoločenského usporiadania nášho života otcovia zväčša von z domu zamestnaní, všetku starosť o výchovu dietok temer výlučne matkám ponechať musia.

Následkom toho ale, že všetky chyby a prevrátenosti domácej výchovy len zväčša z omylu, bludu a nevedomosti pochádzajú a mnohé matky dietky svoje len preto prevráteno vychovávajú, lebo sú im zásady pravej výchovy neznáme, umienil som si s Božou pomocou, z jednej strany zkušnosti moje, ktoré som si pri výchove dietok i v dome, i v škole nashromaždil, z druhej strany ale i zkušnosti odborných v tomto ohľade znalcov, našim rim. katolíckym kresťanským matkám v našom oblúbenom «Krešťane» v tej nádeji podávať, že i skromnou prácou touto, dobrej vecí kolko-toľko poslúžim.

Zo zkušnosti známe, že nepomerne mnohým zo smrteľníkov nebolo popriato na milujúcom srdci materinskom spočívať, bo neuprosi-

teľná smrť obetovavú matku zavčasu vytrhla z radu živých; no i to známe, že značný počet je i takých matiek, ktoré dychtiac za rozkošami a kratochvíľami sveta tohoto, alebo z predsudku počnúc hneď od kolisky, deti svoje cudzým rukám sverujú. A vskutku mnoho jest ešte takých kruhov, ktoré to za dačo nízkeho považujú, keď matka svoje materinské povinnosti sama vykonáva. Každý má o tom presvedčený byť, že povinnosti svedomitej matky sú veľmi vážne a ťažké. Ani sa nám netreba po dôvodoch veľmi šháňať, aby sme dokázali, že láska materská ničím sa nahradiť nedá. Od svojho materského pňa odtrhnutý a inému pridelený kvet kvitne síce do času; no nikdy neobdrží tú krásu, ktorú by bol na svojom materskom pni obdržal, nikdy nedonesie ovocie.

Tak je to i s kvetami človečenstva, tak je to i s dieťkami, ktoré na vašich srdciach vykvitly; šťastné matky, ktoré ste povolane nové pokolenie utvoriť. Dieťa prospieva a rozvíja sa najlepšie a najzdarnejšie na srdci matky a pod dozorom milujúcej matky; lúče kúpenej, najatej lásky nikdy nenahradia teplý, oživujúci lúč materinskej lásky. O tom aspoň svedčí ľudský dejepis. Celé národy honosily sa šľachetnými, vynikajúcimi synami, kým mali šľachetné, verné matky; celé národy ale zanikli v nemravnosti a slabosti, akonáhle medzi matkami a dieťkami pretrhnutý bol posvätný sväzok, akonáhle matky bujnou a rozkošnosťou svedené, deti svoje začaly sverovať nájomníckam. Istá špartánska matka svojmu synovi, odchodiacemu za vlasť bojovať, keď mu štít podávala, takto riekla: «S týmto alebo na tomto!» Iná matka tohože gréckeho národa premohla boľasť nad ztrátou v boji padlého syna a ďakovala bohom za víťazstvo, ktoré dobyté bolo aj spoluúčinkovaním jej syna. Potom niet divu, že takéto národy všetkým ostatným za vzor ešte i potom slúžia, keď už i dávno zmizly z dejíša sveta.

(Pokračovanie nasleduje.)

Odpoveď na odpoveď.

Katolícka Ľudová Jednota vydržiavala poradu v Trstenej, toto ale neľúbilo sa istým pánom, ktorí po veľmi trpkých skúsenosťach ešte aj včul sa nazdávajú, že len im je dovolené

shromaždenia vydržiavať po slovenských krajoch a že len oni vedia a môžu zastávať ľud slovenský. Ich nevôli títo páni výrazu dali jedným dopisom v Slov. Ľud. Novinách. Na tento dopis odpovedal «Kresťan» článkom Komedianti. Nad týmto hrozne sa pohoršil preveľbný pán Ondrej Hlinka, farár ružomerský a dlhším článkom v 43. čísle jeho Ľudových Novín pokusuje sa dokázať, že to neni komédia, čo istí páni už od viacej rokov vyvádžajú pred slovenským ľudom. My ale vieme dokázať pravdivosť každého slova, ktoré napíšeme a preto len v krátkosti nasledujúce otázky predkladáme preveľbnému pánu Hlinkovi: Tie processie, v čas suspenzie usporiadané v okolí Ružomberka, neboly komédiou? A huckanie ubohého ľudu a zapríčinené tým krveprelätie v Černovej neboly komédia? Bolo to už viacej, bo to bola tragédia. Isté cestovanie po Česku neboly komédia? Navádzanie ľudí, aby nechodili ku svätým omšám ľudáckych kňazov, aby obchádzali kostoly, deti nedali krstiť, mŕtvých pochovávať skrze ľudáckeho farára — neboly komédia? Z najnovších časov tiež neni komédia to «Uzavretie porady slovenskej národnej strany: že slovenská národná strana stojí na stanovisku kresťanskom, nezatracať ale nijaký smer, pokiaľ tento stojí v službe slovenského národa... a že zakladajú sa na mýlnych správach i všetky konklúzie ako by Andrej Hlinka vystúpil zo slovenskej národnej strany.»? Počas krajinských volieb neboly vystrájané tie najhroznejšie komédie? Skyčák, Hodža, Tomanek, Juriga Slovákov predávali liberálom. Neboly to strašná komédia? Že všetko toto a mnohé iné, čo sa odohrávalo a odohráva vo vašom tábore, sú opravde komédie, nahliadnete časom i Vy, preveľbný pán Hlinka. «Sapientis est mutare consilium in melius.»

POLITICKE CHYRY.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

V pondelok 6. novembra kresťanská ľudová strana snemová prvú poradu vydržiavala cez póludnie v krajinskom sneme. V porade tejto gróf Aladár Zichy a Štefan Rakovszky členom strany obširne vysvetlili rozpoloženie krajinskej politiky. Pred poradou gróf Aladár Zichy a Štefan Rakovszky o politickom stave krajiny dlhšie

pojednávajú s predsedom snemovne Albertom Berzeviczy.

Kresťanská ľudová strana snemová v pondelok 6. novembra o 7. hodine večer vydržovala druhú poradu vo vlastnom kruhu. V porade tejto predsedal skutočný vnútorný tajný radca, bývalý minister okolo osobnosti kráľa, predseda strany gróf Aladár Zichy a členovia strany dopodrobna pretriasali politický stav Uhorska. Porada označila svoje stanovisko ohľadom krízy, ktorá hrozí predsedníctvu snemovne a s úplným dôrazom ohrožovala sa proti tomu, aby predsedníctvo snemovne, domové pravidlá ináč prevádzalo ako to robilo doterajšie predsedníctvo, ktoré držalo sa zákonov a prísne zachovávalo domové pravidlá. Označené bolo ďalej pokračovanie jednotlivých členov strany, pri vzniknutej debatte z príležitosti krízy predsedníctva snemovne. Stanovisko kresťanskej ľudovej strany vysvetlí v snemovni skutočný vnútorný tajný radca Štefan Rakovszky, v debatte ostatne súčasťnia sa skoro všetci členovia strany. Porada s najhlbším pohoršením prijala chýr, že novým predsedom snemovne mal by byť gróf Štefan Tisza. Ako v ostatných politických kruhoch, tak aj v kresťanskej ľudovej strane chystajú sa k najprudkejšiemu boju, v ktorých akoste podľahnú ľudia terroru a násilnosti. Porada zaoberala sa konečne s vnútornými záležitosťami strany a prijala viacej vonkajších členov.

K politickému rozpoloženiu.

V politickom rozpoložení Uhorska najnovšie je to, že kroky, akými predseda snemovne Albert Berzeviczy už od viacej týždňov snážil sa pokoj uzavrieť medzi politickými stránkami parlamentu a tým zastaviť ďalšiu obštrukciu, nevedly k žiadnemu prajnému výsledku. Pokoja teda niet medzi politickými stránkami. Ponevác ale mungovci a ich vodca gróf Khuen-Héderváry od predsedníctva snemovne žiadali, aby k utlačení obštrukcie pravidlá snemovné sostrené a násilnostvom boly prevádzané, predseda snemu Albert Berzeviczy odhodlal sa radšej vzdaf sa predsedníctva, ako nezákonne viesť zasadnutia snemovne. Gróf Khuen-Héderváry ale len skoro si pomohol a vyzval grófa Štefana Tiszu, aby prevzal predsedníctvo snemovne. Tisza je známy

ako človek násilnosti a osvedčil sa, že ochotne prijme predsedníctvo snemovne. Väčšina mungov ho pravda s oduševnením vyvolí, bo vodcom mungov vlastne je Tisza. Iná otázka je ale, či ohľadom na domové pravidlá a politickú mravnosť, gróf Štefan Tisza smie byť vyvolený za predsedu snemovne. Mungovcom pravda hekuba sú domové pravidlá a politická mravnosť opozícia ale nedá so sebou pohrávať a dost ľahko se môže stať, že s Tiszom buchne aj gróf Khuen-Héderváry s celým jeho liberálnym inventárom.

Lhárom nikto neverí.

Akýsík «Pravdomil» v 43. čísle Slov. Lud. Novín vyplazuje jazyk na Štefana Rakovszkyho Pred obecenstvom znevážiť chce Rakovszkyho ako predsedu Jednoty ľudu, zakladateľa ľudovej strany, obranca katolicizmu, rečníka na katolíckych shromaždeniach, strašný bič na krajinské a stoličné klíky a konečne predsedu snemovne v rokoch 1906—1910. Všetko toto skutočno bol a je Štefan Rakovszky, katolíci a aj celá krajina mu za jeho účinkovanie v tomto obore len povďační byť musia. Ostatné veci čo ten driečny pravdomil posnášal, sú samé klebety, akým neveria ani staré baby.

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov trvala obštrukcia aj v zasadnutí v pondelok vydržovanom. V zasadnutí 7. novembra hneď zpočiatku prečítaná bola listina, ktorou Albert Berzeviczy, doterajší predseda snemovne, zriekol sa predsedníctva. Rečníci stránok opozície v odôvodnených rečiach predostreli návrhy, aby Berzeviczy odvolal svoje zaďakovanie z predsedníctva. Stanovisko kresťanskej ľudovej strany Štefan Rakovszky označil rezolučným návrhom: aby snemovňa neprijala zaďakovanie Berzeviczyho, požiadala ho o tohože odvolanie, spolu ale aby už vopred vyslovené bolo ohrozenie proti každého druhu nezákonnitostam a násilnostvám páchaným na domových pravidlách (Hlučné éljenovanie a potlesk.)

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krestana!»**

RAKUSKO.

Nová vláda.

Ministerpredsedníctvo baróna Gautscha netrvalo dlho. Nevedel si väčšinu poistíť vo viedenskom reichsráte a z tej príčiny odstúpil. Nástupcom jeho je gróf Stürgh, bývalý ministerpravosudia v Gautschovej vláde. Sostavil si kabinet úradnícky a 6. novembra predstavil sa i svoju vládu v reichsráte, z ktorej príležitosti označil i svoj program. Odstúpivšieho ministerpredsedu jeho veličenstvo prepustil milostive, dal mu diamanty ku radu sv. Štefana a povýšil ho na rang grófa. S viedenským reichsrátom bude teda na čas šťastie probovať gróf Stürgh.

Z CUDZOZEMSKA.

Turecko-talianská vojna. Víťazstvo Turkov. Dľa nepodvratných správ v bojoch prevedených 26. a 27. októbra, v ktorých padlo do 5000 Talianov a ranených bolo do 7000 a i sam talianský veľvezír Canevas padol do zajatia, Turci obsadili všetky vonkajšie pevnosti hlavného mesta Tripolisu, ale samé hlavné mesto ešte nie. Dľa telegramu, ktorý turecký generálny štáb dostal z Tripolisu, všetkých šesť vonkajších pevností Tripolisu je v rukách Turkov. Položenie pre Talianov aj v meste Benghazi je veľmi neprajné. Turci celý Tripolis obkolesili. Taliani obmedzujú sa len na to, aby guľometmi a kanónmi odbili nápad Turkov a Arabov. Taliani čakajú 10.000 nových vojakov. Turecké vojenské kruhy jasajú, lebo Turci zpätzaujali aj studne pri Bumeliane. Jestli tento chýr zodpovedá pravde, Taliani pre vodu sú utisnutí na flottu, ktorá pre jasenné búrky je veľmi ďaleko od brehu. Za takýchto okolností Taliani nemôžu iné urobiť ako alebo kapitulovať alebo zomrieť. Ostatne v hlavnom meste Tripolisi zúri cholera a nákaza, jestli ju chytro neudusia, môže pre Talianov veľké nebezpečie priniesť. Nebezpečie je zvlášte preto veľké, lebo na okolí Tripolisu leží mnoho nepochoných mrtvol, medzi týmito 5000 talianskych vojakov. Talianski vojaci domorodých neúprosne vraždia. Ako dravci dychtia po pomste a dôstojníci musia celú svoju auktoritu využiť, aby vraždenie prekazili. Z omylu alianci zastrelili aj dvoch Grékov. Krem toho

Taliani všetky osady na okolí hlavného mesta Tripolisu zničili, čím domorodé obyvateľstvo na desaťročia povzbavili živnosti. A potom sa v Ríme divia, že Arabi radšej smrť si volia, než by sa poddali Taliansku. Dľa chýru medzi viacerými európskymi vládami vedú sa porady o tom, aby medzi Talianskom a Tureckom utvorily prímerie. Turecko je náklonné uzavrieť prímerie a začať vyjednávať o pokoj, jestli sa Taliansko zriekne v Tripolisi všetkých politických aspirácií, za čo by Turecko dalo Taliansku v Tripolisi veľké hospodárske a obchodné výhody.

Revolúcia v Číne. Víťazstvo čínskych vládnych čiat v Hankau ne mohlo byť rozhodujúce, lebo revolúcia sa ešte vždy rozširuje v takých veľkých rozmeroch, ako keby vládne vojsko vôbec nebolo zvíťazilo. Mesto Kanton sa verejne poddalo revolucionárom a kapitulácia Nankingu je otázkou krátkeho času. Revolúcia je teraz tým nebezpečnejšia, lebo severné divisie čínskej armády sa tiež pripojily ku revolucionárom, kdežto cisársky dvor práve od týchto očakával že potlačia revolúciu. Dôstojnícky sbor severných divízií čínskej armády poslal regentovi memorandum, v ktorom vyhlasujú, že budú dobývať hlavné mesto Peking, keď ich požiadavky naskutku nespĺnia. Dôstojníci hlavne to žiadajú, aby bolo svolané ľudové zastupiteľstvo a vymenovaná liberálna zodpovedná vláda. Memorandum vzbudilo v Pekingu náramný strach. Cisárске vojsko, ktoré sa pripojilo ku revolucionárom v meste Senzi zavraždilo svojho generála gubernátora provincie a jeho rodinu, zbúrali aj palác gubernátora. V meste Sangháj zaujali čínske námestie a diplomatickému sboru oznámili že založia republiku. Hlavné mesto Peking revolucionári už zaujali.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena :

na celý rok	--- --- ---	4 koruny,
na pol roka	--- --- ---	2 koruny,
na štvrt roka	--- --- ---	1 koruna.
Do Pruska :	na celý rok	6 korún.
Do Ameriky :	Na celý rok	8 korún.

Administrácia Kresťana.

esta
na
a v
než
via-
y o
vo-
pří-
Ta-
ých
v
vy-
ád-
ce,
ých
sko
jne
ngu
raz
kej
m,
val
er-
ne-
do-
ky
jú,
me
an-
ár-
om
gu-
aj
ín-
hili
re-

Pomoc Pána Ježíša.

BESEDNICA.

Dvaja bratia Sivoňovci.

Odmenou vyznačená rozprávka.

Napísal: Ondrej Kriston.

Janko Sivoň v Budapešti.

Idúcemu domov Jankovi vždy vrtela v hlave tá myšlienka, že veru pozre toho apoštola-socialistu v jeho vlastnom hniezde. Nefutuje peňazí na cestovné trovy. Presvedčí sa, presvedčí!

Doma povie žene:

— Počuj, žena! Už zase deň po deň valí sa dážď. Poľnú prácu beztak nemôžeme končiť. Pomyslel som si, že odcestujem do Pešte, pozrem si baziliku, najkrajší kostol v krajine, A pán učiteľ ma už dávno povzbudzuje, aby som si gazdovské museum obzrel. Od-dalo by sa — hovorí.

— Nuž obzri si, mužičku, keď chceš.

— Obzrem veru.

— V tom krásnom kostole nezabudni na mňa i na deti s niekoľko Otčenášmi.

— Budete mi na pamäti i tam — povedal Janko Sivoň.

Rozmýšľal za niekoľko okamihov, potom však zticha sa ozval:

— Či vieš, žena, čo si chcem ešte obzrieť?

— Istotne krajinský dom? Alebo zverinec? A či v Budíne kráľovský palác?

Janko však len kývnul rukou.

— To všetko som už videl. Teraz ale otvorím dvere u toho, ktorý minule v Stehlikove tak veľkým hlasom rečnil proti pánom. Prekvapím ho, aby som sa dozvedel: či žije po pánsky alebo chudobne? Z toho potom vysvitne, či hovoril dľa svedomia, alebo len mámil!

— No ten len v chudobe môže žiť, keď chudobný ľud zastáva a pánov haní — domnievala sa Sivoňová.

— Práve po tom chcem stopovať — odvetí na to Janko.

Načo šíriť slová? Janko gazda skutočne odcestoval do hlavného mesta. Bolo to zo Spiepkovej dosť ďaleko. Predpoludním obzrel si Baziliku. Vskutku, až sa tešil v nej a vrúčne sa modlil. Obzrel potom i gazdovské múzeum, ale len tak zväčša, lebo človek-hospodár ani za týždeň by nestačil všetko dopodrobna poobzerať.

Popoludní, tak okolo druhej, namieril potom do ulice, do domu, kam ho upravila dopisnica Pavla Malinského. V dome dozvedel sa od jedného človeka, že

pán, ktorého hľadá, býva na trefom poschodí, pod týmto a týmto číslom dvier. Nech len pritisne gombičku na zvonci.

Janko vyjde pomaly hore schodami. Natrafi na dvere. Pritisne gombičku na zvonci. Potom vyjde voláka služka.

— Čo chcete, ujko? — opýta sa.

— Tu býva tento a tento urodzený pán?

— Áno, tu býva. Lež to je nie urodzený pán, lež veľkomožný pán. Čo chcete s ním?

— Prosil by som ho o slovo.

— Jaj, teraz nemožno.

— Prečo nemožno? Či sú neni doma?

— Nuž keď tak veľmi chcete vedieť, doma je pán veľkomožný. ale teraz neprijma.

— A potom prečo neprijma?

— Preto, lebo popoludní spí.

— Tak? Či každý deň takto zvyknul?

— Pravdaže takto. Ale čo vás do toho?

— No dobre, dobre. A potom kedy že sa prebudí pán veľkomožný?

— To ja nemôžem vedieť, ale oprubujte tak asi o pol druhej hodiny.

Janko Sivoň sišiel dolu schodami s ťažkými myšlienkami.

— Ej, ej, nuž predsa bolo dobre sem prísť. Pekné panské bývanie môže mať, ako tuším. A potom služka tak povedala, že «veľkomožný» pán. Hádám to nebude ani ten, ktorého hľadám. Veď i viacerí ľudia môžu mať rovnaké meno. I v spiepkovej jesto Matejov Krátkych so päť.

Prizeral sa Janko a chodil za pol druhej hodiny od jedného sklepného obloka ku druhému. Medzitým i kúpil žene modlitebnú knižku, malému dievčatku, Žofke obrázkový šlabikár, Janičkovi cukrikov.

Potom zase sa len výskriabal na tetie poschodie a cengal na dveroch. Zase vyjde služka.

— No, dievka moja, zobudil sa už pán veľkomožný?

— Veru už nielen že sa zobudil, ale i odišiel od tých čias s paňou veľkomožnou na prechádzku.

— Povedala si mu, dievka moja, že som ho hľadal?

— Povedala, ale...

— Snád sa len nenahneval?

— Nie práve, len to povedal, že nemá dnes žiadnej vôle so sedliakmi sa zapodievať.

No toto už ťažko preglgol chudák Janko.

— Pozriže, dievka moja, hádam je tvoj gazda ani nie ten, ktorého ja hľadám.

— Nuž poznáte ho z videnia, ujko?

— Jako by som ho nepoznal!

— No tak sa môžeme hneď dozvedieť. Poutierajte si dobre čizmy a potom vojdite do «salónu», tam je pána veľkomožného a panej veľkomožnej potlobizeň v ráme na stene.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Na Dušičky. V deň rozpomienky na všetkých zomrelých rekviem sv. omše odbovované boli za prítomnosti patričných vrchností vojenských a svetských v kaplnke sv. Zigmunda v kráľovskom hrade a v korunovačnom chráme Matiašovom v Budine. Obecenstvo hlavného mesta v neobyčajne veľkom počte navštívilo všetky cintoríny hlavného mesta.

Noví kardináli. Jeho svätosť Pápež Pius X. 30. novembra vydržiava verejné konzistorium, v ktorom za kardinálov budú vymenovaní: Jozef Cos y Machio arcibiskup (Valladolid), Anton Vio arcib. (Filippi), knieža Granito Pignatelli di Belmonte arcib. (Odessa), Diomedes Falconio arcib. (Lasso), Ján Farley arcib. (New-York), Franc Bourne arcib. (Westminster), Franc Bauer arcib. (Olomúc), Leo Adolf Arnette arcib. (Paríž), Vilhelm O'Connel arcib. (Boston), Franc Virgil Dubillard arcib. (Chambery), Franc Nagl arcib. (Viedeň). Ján Lugori, assesor Sv. Kongr. sv. úradov, Vazul Pompil, tajomník sv. Kongr. Sjazdov, Ludvik Billot, profesor university sv. Rehora, Van Rossum kňaz Redemptoristov.

Z biskupstva nitrianskeho. V oboch farských kostoloch mesta Nitry, pre veriacich maďarskeho a slovenskeho jazyka od 12. do 20. novembra vydržiavané budú sv. Missie, ktoré spravujú dvaja otcovia Jezuiti a dvaja duchovní radu sv. Františka.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie na výročitú pamiatku prevezenia pozostatkov kniežata Franca Rákóczi II. v sídelnom chráme biskupskom 30. októbra slúžil slávnostné requiem, na ktorom súčasťnil sa vrchnosti stolické a mestské a cirkevný spev prevádzaly žiačky ženskej praeparandie mnišiek Uršuliniek. Na pamiatku prevezenia pozostatkov kniežata Franca Rákóczi II. slávnostné služby božie veľkolepým spôsobom odbovované boli aj v grécko-katolíckom kostole a síce 27. októbra, pričom podobné žiačky ženskej praeparandie kláštora Uršuliniek prednášaly cirkevné nápevy. Vo sviatok Všetech Svätých slávnostnú sv. omšu slúžil osvietený pán biskup a za tým mal kázeň Ondrej Kozora, praelát kanonik a mestský farár. Dňa 29. októbra po sv. omši osvietený pán biskup v kostole Uršuliniek do Marianskej Kongregácie slávnostne prijal 30 dievčienec a 31. októbra držal prednášku v spolku sv. Imricha tunajších juristov. Dr. Hadrian gróf Csáky biskupský notár na krátky čas vzdal sa úradu, na jeho miesto vymenovaný je Barnabas Tost a úrad cerimoniára zastáva Franc Holló. — Traja mučedelníci košícki, mučedelnícku smrť podstú-

pili nekdy v tom stavaní, ktoré je teraz kláštrom praemonštratských kňazov. Dr. Melchior Takács, praelát praemonštratský zväčňif chce pamiatku týchto mučedelníkov a v oratóriume kláštora na ich počtu postavif zamýšľa pekňý oltár. — Ján Frisnyák, tunajší katecheta vydal kalendár pre katolíkov. Každá katolícka rodina a údovia Katolíckej Ludovej Jednoty zdarma môžu dostať tento kalendár. — Spolok sv. Imricha tunajších juristov 3. novembra zariadil zábavný večierok. — *Gál-szécs:* Ján Gáy tunajší farár neočakávane náhlou smrťou zomrel v 53. roku života svojho a za prítomnosti okresného duchovenstva a početného obcenstva pochovaný bol 2. novembra. — *Vizsoly:* Štefan Radi tunajší cirkevný kurátor už cez 25 rokov pochovalne účinkuje v tomto úrade, prečo aj sv. Otec Pápež Pius X. vyznačil ho krížom zásluh, ktoré vyznačenie minulý týždeň slávnostne odovzdal mu okresný vicedekan Jozef Káger.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup, skutočný vnútorný tajný radce dr. Alexander Párvy minule navštívil obce Liptóluzsna a Magurka a veriacim svojim udelovalatam sviatosť birmovania. Obé obce slávnostne vítaly a prijaly milovaného arcipastiera, ktorý v Magurke slávil 40. výročitý deň svojho vysvätenia za kňaza. Pri jeho odchode osvietený pán biskup na vnútorné zariadenie lužňanskeho kostola daroval 2000 korún, na postavenie IV. školskej triedy 500 korún, lužňanským pohorelcem 1000 korún, hasičom 50 korún, len jednej obci daroval teda 3550 korún. — Jozef Murdzsák farár v oravskej Rabči šiel na odpočinok, na jeho miesto prišiel tam Ondrej Marhevka farár z Vyšného Slavkova (Spiš) a do Vyšného Slavkova poslaný je kapitulský kaplán Elentherius Pap.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Z tej príležitosti, že Jozef Tahy podžupan šárišskej stolice prísne nariadenie vydal proti alkoholismu, vrelé vďaky vyslovil mu osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie. Prešovské katolícke obecenstvo 22. októbra vydržiavalo riadne ročné shromaždenie, v ktorom predsedali Adalbert Zaborovszky praepošt, mestský farár a Matias Uhlárik predseda kráľovského súdu. Po podjenávaní obyčajných predmetov praepoš a mestský farár Adalbert Zaborovszky upozornil obecenstvo na potrebnosť opravenia farskeho kostola, shromaždenie uzavrelo, že tejto záležitosti pisebnou prosbou obráti sa ku Adalbertovi Berzeviczymu, terajšiemu predsedovi snemovne, akožto rodákovi šárišskému a ku dvom vyslancom autonomičným. — Manželka dr. Achilla Baán. rod. Gizella Berthódy v krahov katolíckeho obcenstva zaviedla pohyb tým cieľom, aby katolícky kruh Rákócziho opatrený bol sodpovednou zástavou, ku čomu medzi obecenstvom usporiadaná je už aj zbierka. — *Nagysáros:* Štefan Demeter, tunajší rodák, ktorý štúdia bohoslovía odbovuje v Ríme, tieto dni vysvätený tam bol za kňaza a prvú sv. omšu na Všetech Svätých slúžil v kostole sv. Vavrince, pri oltáre svojho patróna sv. Štefana. — *Roskovány:* Rieka Tárca veľkú škodu robí tunajším hospodárom, preto statkár

Mikuláš Roskoványi požiadal ministerstvo orby, aby rieka táto bezodkladne regulovaná bola. — *Abos*: Nedávno vynalezená tu bola jaskyňa kvapkavca. Ponevác ale vrchnosť nestarala sa o ňu, nevedomý ľud začal ju pustošiť a až teraz, keď je už pozde, Karol Siegmeth predseda geologického spolku vyzval stoličného podžupana, aby zatvoril dal vchod do jaskyne a zachránil ju pred ďalším pustošením. *Nyársardó*: Na tunajšiu uprázdnenú faru skrze patričného patróna praesentovaný je Géza Zsebráczky, farár obce Palocsa. — *Hernádszentistván*: O tunajšiu uprázdnenú faru uchádzali sa štyria duchovní. Mesto Košice ako patrón zvolilo a za farára praesentovať bude na ňu Jána Blaskó farára z Felsőtöke.

Chýry zo Spiša. V Podhradí a vo Vlachoch dobytčie jarmoky sú už otvorené. — V Kézmarku následkom toho, že počet obyvateľstva už 4600 obnáša, od teraz bude o 6 výborníkov viac, traja budú virilisti a traja sa budú voliť, dovedna bude tam s tými novými 62 mestských výborníkov. Katolíci držia spolu pri tej výbornickej voľbe! — V Lubických kúpeloch deti za príčinili oheň, ktorý zničil tri stodoly. Nezbednh chlapčiská za stodolami fajčily. Rodičia s najväčšou prísnosťou pozor na deti! — Vo Vysokých Tatrách na budúci rok k piatym jazerám a k Zelenému jazeru postaví telefon. Aj v Nižnej Lesnej bude telefon. Toho roku postavili telefon k Poprádkemu jazeru a k Šlézskej útulne. — Vysoké Tatry mali toho roku 18.000 hostí, o dva tisíc viac ako vlani. — V Merényu Ján Palussák preklal Jozefa Sustríka, otca štyroch dietok. Smutná to vec, že pre nešťatnú pálenku tak zdivejú dobré mravy! — Batizovský farár Edmund Schürger dňa 13 novembra na shromaždení antialkoholického družstva v Budapešti prednášku drží o tom, aké povinnosti majú kňazi a učelia ohľadom protilievového pohybu. — Malofrankovského r. k. učiteľa Jána Bocskayho vyvolili v Mnísku za učiteľa. — Starolubovenskú štátnu detskú utulňu zatvorili pre hrdelné choroby. — Kolbachský rodák Jozef Antolik, ktorý v šárišskej obci Nyársardo bol farárom, zomrel dňa 24. októbra v 66. roku života svojho. — Kotterbachský okresný notár Michal Okolicsányi vzdal sa úradu. — Mesto Poprád u Pešťanskej krajinskej prvej sporiteľni na 50 ročnú amortizáciu zamýšľa zdvihnuť 200.000 korunovú pozíčku. Urokov má platiť 5,35 percentov. — V Lubici za mešťanosťu vyvolili Štefana Kovácsa. — Vlachs cieľom nadobudnutia a napravenia spoločného pastvíska nevedno na čiu radu pýtaly od vlády 30.000 korun štátnej podpory. Minisier orby odmrštil tú prosbu a sice pretó, že mesto má 742 kat. jutár pastvíska a že obecná prirážková daň neprevyšuje 50 percentov. — Z mesta Gölncibánya mienia postaviť telefon do Szmolnika a z obce Szepesremete do Švedléru. — Levoča v minulé dni za hosta mala Tadeja Stamirovského Ligera z Poľska, ktorý teraz po našej krajine chodí, aby nás obznámil s novými násilenstvami, aké najnovšie páchajú Rusi proti nešťastným Poliakom, aby vzbudil

ku ním sústrasť a povzbudil Uhorsko, aby ako iné krajiny protestovalo proti ruským neprávostiam. Levočská inteligencia slávne a oduševnene prijala tohoto v národnom kroji odiateho poľského kuruca. — V Olšavici dňa 28. októbra zomrel tamojší gr. kat. farár Eduard Rojkovich v 74. roku života svojho. — Hobgarčania pýtajú košíkársky naukobeh. Také domové priemyselné naukobehy budú u nás tej zimy v 19 obciach. — Mesiac október bol u nás suchý, len 2., 3., 9. a 29. bolo dačo dážďa.

Z biskupstva rožňavského. V rožňavskom biskupstve tohoto roku na ochranu opustených dietok v kostoloch a v školách sossbieralo sa 1077 korun. Je to nasledovania hodné!

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Franc Holndonner prapošť a penzionovaný farár pätikostolského biskupstva Piusovému internátu pätikostolskému daroval 54 sporiteľňových akcií v cene 5000 korun. — Satmársky biskup Tibor Boromisa dolnozemskejmu vzdelávajúcemu spolku daroval 200 korun. — Dr. Jozef Janda dekan-farár obce Nitrapereszlény cirkvej obci jeho fary daroval jeden 910 korun ročitého dôchodku prinášajúci dom s tou podmienkou, aby to bolo základom v obci Nitrakörtvélyes založiť sa majúcej samostatnej fary. Na tenže cieľ obetoval tiež 400 korun ročitého podielu donášajúcich 50 sporiteľňových účastín. — Veszprimský biskup barón Karol Hornig na vnútorné zariadenie školy v obci Gyepükaján poslal 200 korun. — Kanonik dr. Štefan Rada knihovní kat. tovaryšského spolku obce Sümeg daroval 11 knih. — Ostrihomský kanonik Ján Graeffel mestu Ostrihom na zadováženie policajného psa daroval potrebný obnos.

Naše včelárstvo. V našej vtasti asi v 12.100 obciach zaoberajú sa s včelárstvom. Minulého roku dorobilo sa 27.110 centov mädu a 2132 centov vosku. Za predaný mäd utrhlo sa v celej krajine 2.277.296 korun a za vosk 406.485 korun. V novšom čase šíri sa umelé včelárenie. Mnohé kraje ale ohľadom včelárstva u nás ešte celkom sú zaostalé.

Pustošenie vtákov. V Taliansku ročne asi 250 millionov vtákov pustošia, zvlášte vtedy, keď zo severu na juh tiahnu. Tomuto možno pripísať, že v strednej Europe počet vandrujúcich vtákov vždy ubýva.

Dľa všestrannej zkúsenosti zahatenie nebezpečných chorôb v prvom rade previesť sa dá utlačením každodenne predchádzajúcich nepatrných neduhov. Tento cieľ dá sa zvlášte dosiahnuť upotrebovaním Örkényiho lipomädu (Syrup), ako dobrého prostriedku proti kašlu, zádychu, zašlajmovaniu, poteniu sa v noci, nátku, influencii atď. Prostriedok tento rozpúšťa slajm, podporuje chuť k jedeniu a zvyšuje váhu tela. Flašu na prábu za K, 3.—, veľkú flašu za K. 5.— zasiela s poštovou dobierkou hlavný sklad: lekáreň Huga Örkényiho Budapest, Thököly ul. 28. K objednaníu v sklade č. 103.

HOSPODÁRSTVO.

Či sa odplatí chovať králikov?

S malým grošom zabezpečiť si taký dôchodok, aký si možno zabezpečiť práve chovaním domácich zajacov, to v gazdovstve sotva má páru.

Smelo by sme mohli to povedať, že každý, kto len má kúsok zahrady, mal by mať aj aspoň jeden pár králikov. Od jedného páru králikov cez celý rok je mäsa v hojnosti a krmu pre staré, ako aj pre mladé králiky zabezpečuje zahrada.

Čo sa týka umiestnenia králikov, ani to není príčina ku lámaniu si hlavy, lebo čo máme akýkoľvek malý príbytok, pre niekoľko kistničiek, v ktorých sú králici, vždy by sme našli miesto. Pod sieňou, v maštali, cez leto na dvore, pod strechou sa naši králici veľmi dobre budú cítiť.

Chovanie králikov zamestnáva členov rodiny, odťahuje ich od škodlivých kratochvíľ, napomáha ich striezlivosť a milovanie práce. Naučí ich vedieť si ceniť aj také, čo je menej hodné. Čo sa týka mäsa králikov, dokázalo sa o ňom chemickým zkúmaním, že je jedno z tých pokrmov, v ktorých sa nachodí uajviac bielkoviny. V cudzozemsku, ako vo Francúzsku, Nemecku, Anglicku a Belgicku jedia ho aj najpoprednejší Iudia.

S chovaním mladých není veľa, ba vlastne ani niet žiadnej roboty, lebo si ich vychová sama matka bez našej pomoci. Samičky kotia sa v každom období roka. Keď porovnáваме chovanie hydiny s chovaním králikov, vtedy vidíme, že pri chovaní králikov je menej práce, ustávania. Netreba sa trápiť s podsýpaním vajec, liahnutím sa mladých zvieratiek, lebo veru ten, kto sa zaoberá s chovaním hydiny, veľmi dobre vie, že koľkú prácu dá liahnutie sa a vychovanie mladej hydiny, zvlášte cez zimu.

Naproti tomu majiteľ králikov stará sa len o to, aby sa mu králici cez rok štyri. prípadne aj päťkrát páčili, a keď maličky králici už dobre užívajú potravu, ktorú im pohodíme, vtedy ich treba odlúčiť, oddeliť od starej. Jedna samička na jeden raz vykotí asi sedem králikov, ba niekedy aj viac, ale už tieto není radno prisadiť. Najprv preto, lebo matka nemá dosť mlieka pre toľko zajačkov a potom preto, lebo matka veľmi oslabne.

Najväčšia fajta králikov sú belgický obor a modrý obor (viedeňský modrý). Tieto vážia aj štyri alebo aj päť kilogrammov.

Je jedna fajta králikov, takzvané strieborné králiky, z ktorých, keď ich zarezeme v zime, aj kožku možno dobre odpredať.

V Budapešti na Csillaghegy je krajinský spolok

chovateľov domácich zajacov (Házinyultenyésztők Országos Szövetsége). Tento spolok každému, kto sa o to obráti k nemu, vďačne dá radu pofahom na chov králikov. Ba prevezme na predaj aj akékoľvek množstvo králikov.

DOPISY.

Zo Solčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krešťane».

U nás by bolo ticho, keby sme sa mohli uspokojiť nad tým, že dakolkí pobeňajú figliarskí pri poslednej voľbe stoličnej svoj hriešny chrbát obrátili poctivej zástave ľudových zásad. No ohromná väčšina neodvrátila sa od Kristových náuk. A táto väčšina ukiaže svoju náramnú silu aj pri najbližšej voľbe rýchtárskej. Čo sú tu poriadni krešťanskí ľudáci, ti všetci bažia za tou blaženou dobou, aby sa stal už raz náš vrelemilovaný podrychtár, Jurko Minársky rýchtárom. Ej boli by to boli pre nás potechy plné časy! Je on chlap na mieste, rozumný, zámožný, všeobecne obľúbený. Naše ženičky si sťa slávicí, už neraz zaspievaly:

Rýchlym krokom prichádza čas,

Že zvíťazí Jurko u nás.

Prichádza už čas radostný,

Že zvíťazí Jurko čnostný.

Poriadne žijú krešťania, a to bez prestania! S Bohom

Ján Jaličár.

Z V.-Topolčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Otený Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom miľom «Krešťane».

Veľké nešťastie sa stalo v našom meste, pri čom mnoho ľudí prišlo o svoje peniaze. Bankrottovala jedna veľkopolčianska banka, ktorú zväčša židáci spravovali. Na čele banky stáli istý Felsenburg a Pollák. Tito židáci a správcovia, aby ich machinácie neprišli na javo, svojich najbližších príbuzných usadili do bankových úradov, Sporiteľňa utvorila jednu fabriku na rafinovanie špiritusu a židovskí správcovia peniazmi sporiteľne splácali všetky výdavky fabriky, hoc neboli splnomocnení tomu. Pritom falšovali knihy. Do torby tej sporiteľne vkládali falošné zmenky, na ktoré vyzdvihli peniaze.

Ani to nebolo dosť ku tejto židovskej manipulácii, lež správcovia vystavili ešte i falošné vkladné knižičky a na ne brali požičky u druhých peňažných ústavov, následkom čoho teraz aj tie trpia veľké ztráty. Takéto ústavy sú: Chynoranská banka, zlatomoravská šporkassa, jedna nitrianska sporiteľňa a iné.

Nedávno vyšlo na javo zlodejstvo správy topolčianskej sporiteľne, nitriansky súd do Veľkých Topolčan poslal vyšetrojúceho sudcu a vtedy vysvitlo, že je ztráty vyše poldruha milióna korún. O pol milióna nevie správa účtovať, lebo o týchto peňazoch ani stopy niet v knihách šporkassových. Krach sporiteľne zapríčinil ohromný ruch po celom okolí. Veritelia napadli sporiteľňu, z druhej strany vkladatelia žiadali zplátky svoje peniaze, lenže ani peňazí, ani poistenia niet. V sporiteľni najmä mali gazdovia a priemyselníci mali svoje peniaze uložené. Chudáci zaiste všetko ztratili. Vyšetrujúci sudca zapečatil knihy sporiteľne, správu vzal na zodpovednosť a hlavného správcu žida Felsenburga zatknul. Len pred súdom vyjde na javo, ako tá sporiteľňa mohla bankrotovať. Lutujeme oškodených kresťanov. Aj to je jedna príčina, aby sme zakladali kresťanské úverkové spolky.

Lešnic (Erdős, Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresťane».

Bol som nedávno v Sčivnici na poľskej hranici a čul som tam nasledujúcu pieseň:

Taký som pijaný jak motyka,
Vlej mi kačmárka do židlika.
A keď sa opijem,
Všetkých židov vybijem.
Na môj veru, na môj veru!

Cestovateľ.

Leibach.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kresťane».

Serafický spolok lásky má u nás v Rakúsoch to povolanie, že sa bedlivo stará o siroty a iné zanedbané

deti. Nedávno sa tu bolo prihodilo, že istá slúžka mestská, svoje zlaté hodinky poslala správe rečeného spolku, aby tak prispela týmto darom k tomu, že by spolok ten čím viac deti ratovať mohol. Ešte vždy sa najde duch lásky Kristovej.

S Bohom

Artur Jandus.

A predsa je pravda, že najspoľahlivejší, najlepší domový liek je S. Erényiho slanovinový lieh. To čuf od každého, kto ho raz opruboval. Je to taký ideálny slanovinový lieh, ktorý všetci čo ho kedy potrebovali, pomenovali ochrancom zdravia, nielen preto, že soslňuje telo, lež aj preto, že v premnohých pádoch uľavuje bolasti a je spolu zvláštny prostriedok desinfikovania, Flaška koštuje 44 halierov a je všade k dostaniu. Kde neni k dostaniu, treba ho objednať poštou. Desiat flašiek za 4.40 hal. posielam franko S. Serényiho podnik na Radium slanovinový lieh Nyiregyháza. Hlavný sklad v Budapešti: Rudolf Vadász, V., Kovall ul. 11. č.

Odkazy redakcie.

Fabrický robotník Bosány. Veru ste si dal! Za to, že pán Szmrecsányi bránil vás a vaše práva, v krajinskej snemovni, napádate ho vo Vašom dopise L. N. Je to povďačnosť? Haňbite sa.

Spr. Sp. Sv. V. N. Kalendár vďačne budeme odporúčať, posiaľ sme ho ale nedostali.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 8. novembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiskká, nová	---	---	---	kor.	23.85—24.70
» stolnobelohradská, nová	---	---	---	«	23.85—24.50
» peštianska, nová	---	---	---	«	23.75—24.60
« banátska, nová	---	---	---	«	24.60—24.60
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	«	18.30—18.70
Raž prvotriedna	---	---	---	«	20.35—20.50
« druhotriedna	---	---	---	«	20.05—20.25
Ovos prvotriedny	---	---	---	«	19.40—19.80
« druhotriedny	---	---	---	«	19.00—19.20
Kukurica	---	---	---	«	19.45—19.60
Rasca (kmín)	---	---	---	«	70.00—70.00
Konopné sáme	---	---	---	«	29.50—31.00

Osožné a chytré prevedenie parcelovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcelovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcelovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcelovania (rozumie sa prácami právnymi, merníckymi a v gruntových knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý peštará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcelovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcelovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcelovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredu. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcelovaniu: 1. Prípadný diel podľžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Datelinové sáme, červená datelina kor.	---	---	---	---
" " lucerna	---	---	---	---
Mak	---	---	---	100.00—120.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18.00	17.60	17.20	16.80	16.40	16.00	15.50
č.	7	7½	8				
K.	15.00	14.40	9.80				

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	---	---	---	---	kor. 13.00—13.20
" hrubé	---	---	---	---	" 13.10—13.30
Fazula veľká biela	---	---	---	---	" 29.00—30.00
Fazula strakavá	---	---	---	---	" 27.00—28.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---	" ---
" " ružové	---	---	---	---	" ---
" " žlté	---	---	---	---	" ---
Hrach lúpaný	---	---	---	---	" 56.00—57.00
Hrach nelúpaný, čistý	---	---	---	---	" 30.00—32.00
Šošovica čistá	---	---	---	---	" 48.00—70.00
Proso	---	---	---	---	" 18.00—20.20

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	---	kor. 159.00—160.00
Slanina mestská 4-kusová	---	" 140.00—141.00
" " 3-kusová	---	" 141.00—142.00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	---	" 48.00—48.00
" " White-Star (***)	---	" 42.00—42.00

Oznamenie.

Ružomerská kr. sedria ako obchodný súd svojim 3146—911. výrokom zaznačila likvidáciu trojsliačanského gazdovsko-potravného a úverného spolku.

Likvidátori sú dolupodpísaní.

Na základe 249. §-u obchodného zákona týmto vyzývame veriteľov likvidujúceho spolku, že by svoje požiadavky behom šiestich mesiacov po uverejnení tohoto vyzvania bezpodmienečne oznámili a uplatnili, lebo sa ináč nebudú brať do povahy pri rozdelení majetku likvidujúceho spolku.

Középszlécs, 20. októbra 1911.

Ondrej Hlinka, Ondrej Fries Rumann, Ondrej Dutka,
Ondrej Szleznák, Josef Fries Hudla,
likvidátori.

A vonatok indulása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. október hó 1-től.

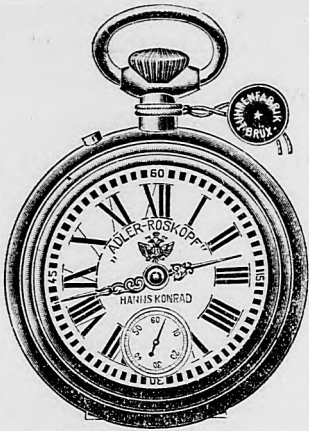
A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délre				Délután				Délre				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
1110	5 45	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	612	12 20	sz. v.	Arad, Tóvis, M.-Sziget	339	5 10	v. v.	Berlin, Ruttká	323	12 10	sz. v.	Gödöllő
310	5 50	"	Hatvan	1008	12 20	"	Zágráb, Fiume, Bród, Saraj.	645	5 20	tszsz.	Debrecen, Nagyvárad	611	12 30	"	Bukarest, Arad
22	6 20	"	Bicske	314	12 30	"	Hatvan	309	5 30	sz. v.	Hatvan	911	12 40	"	Ujvidék
302	6 25	gy. v.	Ruttká, Poprád-Felka	10	12 35	"	Szombathely, Wien	1905	5 30	"	Bród, Eszék, Pécs	301	12 50	gy. v.	Berlin, Ruttká
8	6 40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	912	12 50	"	Ujvidék, Bród	609	5 45	"	Brassó, Arad	903	1 00	"	Konstantinápoly, Bród
1502	6 45	gy. v.	Kassa, Csorba	1504	1 20	gy. v.	Kassa, Poprád-Felka	909	5 45	"	Sofia, Bród, Belgrád	401	1 05	"	Sátorajauhely
1506	6 55	sz. v.	Kassa Csorba	316	1 35	sz. v.	Gödöllő	19	5 55	"	Torbágy	7	1 10	sz. v.	Wien, Sopron
1002	7 00	gy. v.	(Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovce)	1304	1 40	gy. v.	Fehring, Graz	318	6 00	"	Pécel	601	1 25	gy. v.	Bukar st, Arad
602	7 05	"	Arad, Brassó	604	2 00	"	Arad, Bukarest	17	6 05	"	Komárom	1	1 30	"	London, Páris, Wien
906	7 10	"	Belgrád, Sofia	404	2 15	"	Wien, Páris	1707	6 15	"	Stanislau, M.-Sziget	1901	1 40	"	Sarajevo, Bród
402	7 20	"	(Stryj, Lemberg, Maramarosziget)	916	2 20	sz. v.	Kiskőrös	11	6 25	"	Wien	1301	2 10	"	Graz, Fehring
1302	7 25	"	Fehring, Graz, Trieszt	318	2 20	"	Hatvan	407	6 30	"	Lemberg, Kassa, M.-Sziget	325	2 15	sz. v.	Hatvan
312	7 30	sz. v.	Gödöllő	320	2 30	"	Pécel	1007	6 50	"	Fiume	1501	2 30	gy. v.	Lemberg, Kassa
908	7 45	"	Belgrád, Sofia, Bród	26	2 30	"	Bicske	315	6 50	"	Gödöllő	327	4 20	sz. v.	Pécel
608	8 00	"	Arad, Brassó	512	2 40	"	Szolnok	1505	7 00	"	Csorba, Kassa	329	5 25	"	Gödöllő
406	8 10	"	Munkács, Lawone	1902	2 55	gy. v.	Tapolca, Sarajevo	1305	7 10	"	Graz, Fehring	15	6 25	"	Győr
508	8 20	"	Kolozsvár, Brassó	304	3 00	"	Ruttká, Berlin	509	7 20	"	Brassó, Kolozsvár	3	6 35	gy. v.	Wien, Graz
1906	8 25	"	Tapolca, Eszék, Bród	904	3 20	"	Belgrád, Konstantinápoly	919	7 25	"	Kunszentmiklós-Tass	507	6 40	sz. v.	Brassó, Debrecen
306	8 35	"	Ruttká, Berlin	1022	3 30	v. v.	Paks	317	7 30	"	Gödöllő	421	6 55	v. v.	Szerencs
1706	8 55	"	M.-Sziget, Stanislau	18	4 25	sz. v.	Komárom	819	7 40	"	Hatvan	907	7 20	sz. v.	Sofia, Belgrád, Bród
2	9 20	gy. v.	Wien, Sopron	322	4 25	"	Gödöllő	21	7 45	"	Bicske	807	7 25	"	Bukarest, Arad
24	11 55	sz. v.	Bicske	606	5 00	gy. v.	Arad, Tóvis	1003	8 00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	305	7 35	"	Berlin, Ruttká
				410	5 10	sz. v.	Miskolc	1509	8 15	sz. v.	Csorba, Kassa	25	7 45	"	Bicske
				6	5 15	gy. v.	Győr, Sopron, Szombathely, Gödöllő	1021	8 20	v. v.	Paks	405	8 00	"	Lavone, Maramarosziget
				324	5 20	sz. v.	Győr, Sopron, Szombathely, Gödöllő	515	8 35	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár	1009	8 05	"	Fiume, Bród, Pécs
				514 ¹⁾	5 40	"	Nagykátá, Szolnok	321	8 45	"	Hatvan	1705	8 20	"	Stanislau, M.-Sziget
				308	5 55	"	Ruttká, Berlin	13	9 20	"	Győr	9	8 45	"	Wien, Graz
				914	6 05	"	Szabadka, Topolya	307	9 25	"	Berlin, Ruttká	1507	8 50	"	Csorba, Kassa
				1004	6 15	gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Nápoly	1005 ¹⁾	9 35	gy. v.	Fiume, Tapolca	27	9 00	"	Bicske
				510	6 15	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	913	9 55	sz. v.	Szabadka	331	9 10	"	Pécel
				326	6 25	"	Pécel	5	10 05	gy. v.	(Bruck-K., Szombat-hely, Sopron)	303	9 20	gy. v.	Berlin, Ruttká
				328	6 40	"	Hatvan	409	10 20	sz. v.	Miskolc	29	9 28	sz. v.	Triest, Szekesfehérvár
				913	6 45	"	Kunszentmiklós-Tass	23	10 45	"	Bicske	1001	9 35	gy. v.	Róma, Fiume,
				516 ¹⁾	6 55	"	Nagykátá, Szolnok	28	10 45	"	Bicske	603	9 35	"	Brasso, Arad, Stanislau
				25	7 00	"	Bicske	605	11 25	gy. v.	Arad	915	9 45	sz. v.	Kiskőrös
				1708	7 10	"	M.-Sziget, Stanislau					403	9 55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget
				16	7 20	"	Győr, Triest					905	10 10	"	Sofia, Belgrád
				832	7 35	"	Hatvan					1303	10 10	"	Graz, Triest
				1006 ²⁾	7 40	gy. v.	Zágráb, Fiume					333	10 25	sz. v.	Gödöllő
				1508	8 00	sz. v.	Kassa, Csorba					517	10 35	"	Nagykátá
				1908	8 25	"	Pécs, Bród					1503	10 50	gy. v.	Csorba, Kassa
				334	8 40	"	Gödöllő					1907	10 55	sz. v.	Vinkovce, Pécs, Tapolca
				518 ³⁾	9 05	"	Szolnok								
				1306	9 15	"	Győr, Graz								
				610	9 30	"	Arad, Brassó								
				1510	10 00	"	Kassa, Csorba								
				338	10 05	"	Pécel								
				919	10 10	"	Belgrád, Sofia								
				1010	10 25	"	Fiume, Nápoly								
				408	10 25	"	Kassa, Lemberg								
				12	10 50	"	Szombathely, Wien								
				335	11 10	v. v.	Ruttká, Berlin								
				614	11 25	sz. v.	Arad, Debrecen								
				422	11 35	v. v.	Kassa, Szerencs								

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról. Délután.
830 | 7 05 sz. v. | Gödöllő

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délre.
511³⁾ | 4 40 sz. v. | Tápiószőlő-Tápiószőlő
513 | 5 00 " | Nagykatá
811 | 5 50 " | Gödöllő
917 | 6 17 " | Kunszentmiklós-Tass

Železniční

Úradníci a zamestnanci kupujú si spoľahlivé reistované Adler Roskopf patent Anker nikkel remontoar hodinky, so strojom pozlateným a v kameňoch chodiacim K 7.—. Tiež hodinky s ručičkami sekund K 8.—. Pri každých hodinách trojročná záruka na písmo! — Žiadne riziko. Záměna povolena. Navrat peňazi! S poštovou dobierkou rozposiela

Hanns Konrad
cis. a král. dvorný zásielca
Brüx číslo 2826.

Hlavný cenník so 4000 obrázkami posielia sa na žiadosť každému zdarma.

Verte
že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielia 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Darom dáme 3000 párov topánok.

Cieľom uvedenia do obchodu výborných chevre topánok na šnorovanie, odhodlali sme sa do daru dať 3000 párov topánok a len sťa náhradu pri 3 pároch topánok žiadame ako cenu práce 14 korún.

Topánky naše vyhotovené sú z najlepšej kože, elegantného dorobu (v moderných formách) a 3 páry ináč koštujú 36 korún. My teda skutočne do daru dávame naše topánky a len to žiadame, aby dobroty našej dielne v kruhoch známych boli odporúčané.

Naša dielňa, rozumie sa, zaslala topánky jedine najlepšej jakosti, bo ráta na rozsiahle odporúčanie a na osoh pri pozde šich objednávkach. Objednávky i naše do daru dané topánky dochodia k nám v tak veľkom počte, že na pohotove jestvujúca zásoba čo skoro sa mine. Kto teda, túto príležitosť upotrebit chce, nech s obratom pošty pošle svoje objednanie a dostane 3 páry topánok, s ktorými v každom ohľade najvyšší bude spokojný.

Na žiadosť zasielame topánky na šnorovanie pre mužských alebo pre ženskú dľa numeru alebo vo veľkosti centimetrov. Nezodpovedné bereme zpiatky, tak že vytvorené je každé riziko. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlani obnosu

Dielňa na topánky v Osvieim 509. Rakúsko.

Z D A R M A

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a síce barchetu, flanelu, kanafasu, sefiru

plátna všetkých šatových látok (štof) zimných i letných atď. všetko stále barevne najnovšej módy a z dobrého materiálu, zasiela s poštovou dobierkou a nezodpovedný tovar prijme zpiatky česká kresťanská firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystrici n/Metují (Čechy)

Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší za 18 K. Objednávky od 20 K franco. Vzorky od zbytkov nezasielam.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Hotové posteje.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dľa vôle. Trojdielová srstenná matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade porta **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Hned môže hrať

každýna mojej Kolumbia Gittarr-citare s notami k podloženiu. No. 32 49+35 cm. veľká citara 41 strún, 5 akord skupeň, komplet s 12 notami k podloženiu

11 ko. ún. Jednotlivé listy s notami kus po 15 halierov. Žiadne riziko.

Záměna **povolená** alebo navrat peňazi. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlani obnosu

HANNIS KONRAD,
cis. a král. dvorný zásielca.
Vývozný dom. **Brüx 2833.** (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielia sa ochotne zdarma a franko.

Najlepší český pramen k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papperie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papperie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkniňy červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapperie 20 K; papperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaneho grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo navrat dovoľené. Za nezodpovedné navrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Vel'mi pekný stojáci kríž s podstavcom

aj k vyveseniu, vyhotovený z pekného zlata bronzu. Podoba Krista Pána Marie a Marie Magdaleny z porcelánu s ampulkou z farbitého skla asi 53 cm. výšky K 7.50 No 9713 s hudobným strojom 2 kúsky hracím K 10. No. 9714 s 30 hodinovým strojom s číselníkom farby slonovej kosti, najpresnej regulované a repassované hodiny s 3 ročnou zárukou na písmo. No. 9715 s hudobným strojom, 2 kúsky hracím a s hodinami i dúcim 30 hodin s číselníkom slonovej kosti farby. K 13.50 Žiadne riziko!

Výmena dovolena alebo navrat peňazi. Zasiela s poštovou dobierkou cis. a král. dvorný zásielca

HANNIS KONRAD
Vývozný dom Brüx číslo 2841. (Čechy)
Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému zdarma a franko.

Čo skrýva sa za kašľom

nikdy nemožno vedieť, radno je preto i z príležitosti najnepatrnejšieho kašľu ohliadať sa, o pomoc. Kašeľ, zachripnutie, zašľajmovanie ťažké dýchanie, bolesti v prsiach, potenie sa v noci sú vždy podozrivé, ba už i samá nátka upomína nás k obozretnosti. V takýchto pádoch zvlášte chvália mnohými lekármi odporúčaný Örkény-ho lipomedový syrup. Jedna fľaška tohoto výborného domáceho prostriedku stojí 3 koruny, veľká fľaška 5 korún a 3 fľašky franko 15 korún. K objednaníu v lekární Hugo Örkény-ho, Budapest, Tököly-u. 28. Sklad 103.

Viac ako 4000

vyobrazenia

potrebných článkov,

a každého druhu predmetov k daro. aníu, obsahuje môj najnovší hlav. cenník, ktorý na žiadosť každému posielia

zadarmo

cis. a král. dvorný zásielca

Hanns Konrad

Brüx číslo 2848. (Čechy.)

Z viášte k odporúčaníu

je kúpa v domácnosti potrebných článkov a darov aké obsahuje hlavný so 4000 obra mi opatrený cenník, ktorý na žiadosť ochotne, zdarma a franko posielia

HANNIS KONRAD

cis. a král. hlavný zásielca

Brüx č. 2845 (Čechy.)

OHLAS!

V obci Tuzsina — včul Kovácspalota — v okrese Prievidzskom, obecný mlyn, ktorý je na dve kolesá a na valene, 20. novembra tohoto roku po obede o 2. hodine u obecného ryehtára na verejnej licitácii na irek sa predá

Výkrikná summa 7000 kor.

Kupec pri licitácii 300 kor. vädium musí zložiť.

V celej a veľkej obci je len tento mlyn duší ale je 2882.

Licitacionálske condicie u nižepodpisaného notára sa môžu prezreť.

Németpróna, 4. novembra 1911.

Brucker Gyula, notár